بررسی جایگاه فرهنگ در عصر صفویه

مهرنوش خروارریز *
کارشناس ارشد مدیریت فرهنگی دانشکده مدیریت و اقتصاددانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات

چکیده

هدف اصلی این مطالعه شناخت جایگاه فرهنگ در عصرصفویه است. روش تحقیق تاریخی– توصیفی و شیوه مطالعه کتابخانه‌ای می باشد. نتایج مطالعات پیشرفت هنر و معماری به لحاظ کمی، پدیدآمدن سبک هندی در ادبیات، ایجاد زیربنای هنر قالی‌بافی در ایران ،رسمی شدن مذهب تشیع وحضور فرهنگی زنان در جامعه را نشان می‌دهد.

کلمات کلیدی: فرهنگ ، هنر و ادبیات ، مذهب ، صفویه

مقدمه

یکی از دوره های مهم تاریخی کشور ایران هم به لحاظ تامین کننده استقلال و هویت ملی –دینی و هم تاثیر شگرف آن در فرهنگ مذهبی جاری ، دوره صفوی است. صفویان دودمانی ایرانی و شیعه بودند که در سال‌های ۸۸۰ تا ۱۱۰۱ هجری خورشیدی برابر ۱۱۳۵ –۹۰۷ قمری و ۱۷۲۲ –۱۵۰۱ میلادی حدوداً به مدت ۲۲۱ سال بر ایران فرمانروایی کردند. ایران پیش از صفوی، ایرانی از هم گسیخته و پراکنده بود که هر گوشه‌ای از آن ، در اختیار دولت و طایفه ای بود. روزگاری نیز که سلطه واحدی بر همه آن اعمال می‌شد، فرمان و سلطه از آن شام، بغداد و یا ترکان ماوراءالنهر و مغولان بود. با آغاز فعالیت صفویان، شاه اسماعیل، به همراه سپاه نیرومند قزلباش، ایران را یکپارچه و متحد کرد و فرزندان او،کوشیدند تا فرهنگ بالنسبه منسجمی را در این کشور فراهم آورده، با حمایت از علما، ادبا، هنرمندان، صنعتگران و پیشه وران و کشاورزان، کشوری یک دست به وجود آوردند.کوشش آنان، تا اندازه زیادی نتیجه بخش بوده و نه تنها ایران را طی دویست و سی سال متحد نگاه داشت، بلکه پس از آن تا به امروز همان اتحاد بر جای مانده، جز آن که بخشهایی از خاک آن از دست رفته است.این نشانگرآن است که کار صفویان دراستقلال بخشیدن به ایران، کاری کارستان بوده است،کاری که ما هنوز از میراث آن بهره مندیم. مسأله‌ی اصلی پژوهش این است که اولا وضعیت فرهنگ در عصر صفوی ، ثانیا شناسایی مسائل فرهنگی آن دوره و هم چنین اهمیت فرهنگ و ارتقا آن در دوره مورد بحث می باشد. اهمیت پژوهش این است که می توان با نگاهی به گذشته ایران نگاهی جدید را جهت ترفیع مسائل فرهنگی روز کشور در زمینه هنری ، ادبیات و مذهبی و ... داشت. هدف اصلی این مقاله شناخت و بررسی جایگاه فرهنگ درعصر صفویه است. روش گردآوری اطلاعات با استفاده از منابع کتابخانه‌ای به شیوه تاریخی– توصیفی می‌باشد.

* **Email: kharvarriz@gmail.com**